



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 27/05-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2009 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Milana Ľalíka, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval návrh Národnej rady Slovenskej republiky na výklad čl. 141a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky, za účasti Súdnej rady Slovenskej republiky, a takto

### **r o z h o d o l :**

Návrh Národnej rady Slovenskej republiky na výklad čl. 141a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky, za účasti Súdnej rady Slovenskej republiky, **z a m i e t a** .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 4. júla 2005 doručený návrh Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) na začatie konania o výklad Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorým navrhla, aby ústavný súd prijal takýto výklad čl. 141a ods. 4 písm. e) ústavy:

*„1. Článok 141a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky upravuje iba pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky voliť a odvolávať sudcov disciplinárnych senátov a voliť*

*a odvolávať predsedov disciplinárnych senátov.*

*2. Článok 141a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky nepriznáva Súdnej rade Slovenskej republiky pôsobnosť pri navrhovaní kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov. Ustanovenie kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov je predmetom právnej úpravy so silou zákona; Súdna rada Slovenskej republiky volí a odvoláva sudcov disciplinárnych senátov na návrh, ktorým je viazaná, ak predložený návrh na voľbu sudcu disciplinárneho senátu alebo návrh na odvolanie sudcu disciplinárneho senátu je v súlade so zákonom. “*

Skutkový stav, ktorý bol podkladom na podanie návrhu ústavnému súdu, národná rada opísala takto:

*„Predseda súdnej rady listom č. 1 Ksr 214/03 zo 6. novembra 2003 upovedomil predsedu národnej rady, že súdna rada na svojom zasadnutí 3. novembra 2003 uznesením číslo 223 určila počet sudcov disciplinárneho senátu, ktorých bude voliť na základe návrhu navrhovateľov, ku ktorým patrí aj národná rada. Súdna rada určila 8 prvostupňových disciplinárnych senátov, ktoré podľa zákona majú byť trojčlenné a 2 odvolacie senáty, ktoré podľa zákona majú byť päťčlenné. Na takéto obsadenie disciplinárnych senátov treba celkom 34 sudcov. 12 sudcov disciplinárnych senátov zvolí súdna rada spomedzi kandidátov navrhnutých národnou radou. Z tohto dôvodu v súlade so zákonom č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení zák. č. 426/2003 Z. z. predseda súdnej rady požiadal predsedu národnej rady, aby národná rada predložila súdnej rade dvojnásobný počet kandidátov (teda 24 kandidátov), z ktorých súdna rada bude voliť 12 členov disciplinárnych senátov. ...*

*Národná rada schválila uznesenie č. 693 z 12. decembra 2003, ktorým súdnej rade navrhla na sudcov disciplinárneho súdu desať kandidátov. ...*

*V opakovanej voľbe, ktorá sa konala 16. decembra 2003 národná rada nezvolila ďalších kandidátov. Preto národná rada vyhlásila novú voľbu kandidátov na zvolenie za sudcov disciplinárneho súdu s tým, že nová voľba sa uskutoční na schôdzi národnej rady so začiatkom od 20. januára 2004. ...*

*Národná rada schválila uznesenie č. 785 zo 4. februára 2004, ktorým súdnej rade predložila návrh na dvanásť ďalších kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov*

*zvolených v novej voľbe. Uznesením č. 785 národná rada v opakovanej novej voľbe schválila jednu kandidátku na sudcu disciplinárneho senátu. ...*

*Národná rada vyhlásila opakovanú novú voľbu II na zvolenie zostávajúceho dvadsiatehoštvrtého kandidáta národnej rady na sudcu disciplinárneho senátu na ďalšiu schôdzu národnej rady. Národná rada uznesením č. 838 z 9. marca 2004 schválila zvyšujúcu kandidátku na sudkyňu disciplinárneho súdu. ...*

*Súdna rada vykonala voľbu sudcov disciplinárneho súdu na svojom 27. zasadnutí dňa 22. apríla 2004. Z radov 24 kandidátov národnej rady nezvolila zákonom ustanovený počet 12 sudcov disciplinárneho súdu. Súdna rada spomedzi kandidátov navrhnutých národnou radou zvolila 10 sudcov. Následne súdna rada požiadala národnú radu, aby jej predložila návrh štyroch nových kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu. ...*

*Ústavnoprávny výbor národnej rady prerokoval žiadosť súdnej rady z 22. apríla 2004 o navrhnutie ďalších štyroch kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu a uznesením č. 545 zo 14. júna 2004 odporúčal predsedovi národnej rady nezaradiť návrhy na voľbu štyroch kandidátov národnej rady na sudcov disciplinárneho súdu (tlač 747) na program 28. schôdze so začiatkom 16. júna 2004 z dôvodu, že národná rada splnila svoju zákonom ustanovenú povinnosť a konala podľa čl. 2 ods. 2 ústavy. ...*

*Národná rada nepredložila súdnej rade ňou vyžiadaných ďalších štyroch kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu. Súdna rada na svojom zasadnutí 13. decembra 2004 konštatovala, že návrh, aby sa zaradili do volieb tí kandidáti na sudcov disciplinárnych senátov, ktorí už raz boli volení! ale neboli zvolení, lebo nedostali dostatočný počet hlasov, nezískal podporu potrebnej väčšiny členov súdnej rady. Preto súdna rada uznesením č. 590 z 13. decembra 2004 poverila svojho predsedu, aby opätovne vyzval národnú radu o predloženie nových kandidátov na sudcov chýbajúcich disciplinárnych senátov. ...*

*Ústavnoprávny výbor národnej rady prerokoval žiadosť súdnej rady zo 17. decembra 2004 o predloženie nových (štyroch) kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov. Ústavnoprávny výbor uznesením č. 731 z 13. januára 2005 konštatoval, že národná rada navrhla súdnej rade zákonom určený počet všetkých 24 kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu a ďalej konštatoval, že národná rada splnila svoju zákonnú povinnosť a konala v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavnoprávny výbor na základe týchto konštatovaní odporučil predsedovi národnej rady, aby národná rada požiadala ústavný súd o výklad*

čl. 141a ods. 4 písm. e) a čl. 86 ústavy v spojení s § 119 ods. 3 zák. č. 426/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, lebo vec je sporná. ...

Národná rada uznesením č. 1543 zo 16. marca 2005 konštatovala, že splnila zákonnú povinnosť a konala podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, keď zákonom ustanoveným spôsobom navrhla súdnej rade 24 kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu a rozhodla, že podáva podľa čl. 128 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov návrh na začatie konania o výklad čl. 141a ods. 4 písm. e) a čl. 86 v spojení s § 119 ods. 3 zákona č. 426/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov. ...

O návrhu uznesenia hlasovalo 131 prítomných poslancov. Za návrh uznesenia hlasovalo 130 poslancov. Jeden poslanec sa hlasovania zdržal. ... Informácia o výsledku denného hlasovania - výpis k bodu programu č 51 číslo tlače 1058. “

Národná rada vo svojom návrhu poukázala na platnú právnu úpravu:

«Podľa čl. 141a ods. 4 písm. e) ústavy: „Do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí voliť a odvolávať členov disciplinárnych senátov a voliť a odvolávať predsedov disciplinárnych senátov.“

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy: „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“

Podľa § 119 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov: „Disciplinárnu zodpovednosť zisťuje a disciplinárne opatrenia ukladá disciplinárny súd.“

Disciplinárny súd je osobitný orgán verejnej moci zriadený v rámci súdnej moci, ale bez ďalších právomocí všeobecného súdnictva. Tento znak osobitne zdôraznil ústavný súd, keď rozhodol, že Najvyšší súd SR, ak koná ako disciplinárny súd, nie je subjektom oprávneným predložiť návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov (PL. ÚS 7/02, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2002 - 1. polrok, s. 216-217).

Podľa zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 426/2003 Z. z. sudcov disciplinárneho súdu volí súdna rada na obdobie troch rokov z kandidátov navrhnutých

*sudcovskými radami, ministrom spravodlivosti a národnou radou zo sudcov všeobecných súdov alebo z iných osôb splňajúcich podmienky určené zákonom. Sudcovské rady, minister a parlament navrhujú súdnej rade kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu na žiadosť súdnej rady. Lehota na predloženie návrhov nesmie byť kratšia ako 45 dní od doručenia žiadosti. Sudcovské rady, minister a národná rada predkladajú súdnej rade dvojnásobný počet kandidátov, než je počet sudcov disciplinárneho súdu, ktorých bude súdna rada voliť (§119 ods. 3).*

*Podľa § 119 ods. 10: „Disciplinárny senát prvého stupňa je trojčlenný; jeden člen disciplinárneho senátu je zvolený z kandidátov navrhnutých sudcovskou radou, jeden člen z kandidátov navrhnutých národnou radou a jeden člen z kandidátov navrhnutých ministrom. Odvolací disciplinárny senát je päťčlenný; jeden člen je zvolený z kandidátov navrhnutých sudcovskou radou, dvaja členovia z kandidátov navrhnutých ministrom, a dvaja členovia z kandidátov navrhnutých národnou radou.“*

*Podľa § 119 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení zákona č. 426/2003 Z. z.: „Za sudcu disciplinárneho súdu môže byť zvolený len sudca,*

- a) ktorý vo funkcii sudcu pôsobí najmenej päť rokov,*
- b) proti ktorému sa nevedie disciplinárne konanie,*
- c) ktorému nebolo uložené disciplinárne opatrenie,*
- d) ktorý nie je členom Súdnej rady, predsedom súdu alebo podpredsedom súdu.“*

*Podľa § 119 ods. 6 tejto úpravy: „Za sudcu disciplinárneho súdu môže byť zvolená aj iná osoba, ako sudca, ktorá*

- a) splňa podmienky na vymenovanie za sudcu podľa § 5 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e),*
- b) vykonáva právnickú prax najmenej desať rokov,*
- c) nie je členom súdnej rady.“»*

V súvislosti s právomocou ústavného súdu rozhodnúť o predmetom návrhu národná rada uviedla:

*«Doterajšiu prax uplatňovania čl. 128 ods. 1 ústavy v konaní pred ústavným súdom možno zovšeobecniť tak, že ústavný súd o návrhu koná až vtedy, keď sa preukáže splnenie podmienok ustanovených ústavou na začatie takého konania.*

*„Prvou podmienkou na podanie takéhoto návrhu je vznik sporu medzi*

navrhovateľom a iným štátnym orgánom.“ (II. ÚS 30/97. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1997, s. 394).

„Jednou zo zákonom predpísaných náležitostí návrhu na začatie konania o výklad ústavného zákona, ak je vec sporná, splnenie ktorej ústavný súd skúma pri jeho predbežnom prerokovaní, je označenie „iného štátneho orgánu“, o ktorom navrhovateľ tvrdí, že si ústavný zákon nesprávne vykladá (§ 46 ods. 2 a § 47 zákona o ústavnom súde). Výklad tejto zákonom predpísanej náležitosti návrhu podopretý dnes už stabilizovanou judikatúrou ústavného súdu pri jeho uplatňovaní pri predbežnom prerokovaní návrhov podľa čl. 128 ods. 1 ústavy potvrdzuje, že pod „iným štátnym orgánom“ (o ktorom navrhovateľ tvrdí, že si ústavný zákon nesprávne vykladá) treba rozumieť ten, súčasťou ktorého nie je aj sám navrhovateľ, resp. navrhovatelia.“ (II. ÚS 17/2000. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2000, s. 346)

V okolnostiach prípadu navrhovateľom je národná rada, ktorú ako orgán štátu zriaďuje ústava v prvom oddiele piatej hlavy (čl. 72 až čl. 92). Navrhovateľ tvrdí, že iným orgánom štátu, ktorý si ústavu nesprávne vykladá, je súdna rada. Ide o iný orgán štátu, ktorý sa zriaďuje ústavou v druhom oddiele siedmej hlavy (čl. 141a). Predložený spor bez pochybností je sporom, ktorý vznikol medzi dvoma ústavou zriadenými orgánmi Slovenskej republiky.

„Zákon č. 38/1993 Z. z. slovom „sporný“ označuje konanie o veciach, v ktorých došlo k sporu a kde proti sebe stoja dve strany - štátne orgány s rozdielnym názorom na interpretáciu ústavnej normy (§ 46 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.). (I. ÚS 39/93, s. 7)“ (I. ÚS 30/97. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1997, s. 393-394).

V okolnostiach prípadu nastal spor o výklad rozsahu kompetencií národnej rady a súdnej rady pri voľbe kandidátov na sudcov disciplinárnych súdov, ktorých národná rada predkladá súdnej rade, aby polovicu z nich zvolila za členov disciplinárnych senátov.

„Podmienkou konania podľa čl. 128 ods. 1 ústavy je faktický vznik sporu. Právne účinky podľa čl. 128 ods. 1 ústavy sa však nespájajú s akýmkoľvek sporom o výklad ústavy, ale len s ústavne relevantným sporom.

Ústavne relevantný spor o výklad ústavy podľa čl. 128 ods. 1 ústavy nemôže vzniknúť medzi každým subjektom oprávneným podať návrh podľa čl. 130 ods. 1 písm. a). Ústavne

*relevantný spor o výklad ústavy je spor o práva alebo povinnosti medzi štátnymi orgánmi, ktorým ústava také právo alebo povinnosť ustanovuje.“ (II. ÚS 30/97. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1997, s. 396-397).*

*Navrhovateľ predložil ústavnému súdu spor o ústavou určenú pôsobnosť, o vymedzenie rozhrania medzi právom úvahy, ktoré pri voľbe sudcov disciplinárnych senátov má súdna rada a mierou jej viazanosti rozhodnutím národnej rady o tom, ktoré osoby v svojom mene ponúkne súdnej rade ako kandidátov parlamentu na pôsobenie v disciplinárnych senátoch. Tento spor o rozsah ústavou priznanej pôsobnosti medzi oboma orgánmi štátu trvá.»*

V závere národná rada odôvodnila svoj návrh takto:

*«Súdna rada je zriadená s jednoznačne formulovaným zámerom posilniť zriadením Súdnej rady SR nezávislosť súdnej moci. Tento zámer je formulovaný v Predkladacej správe k návrhu ústavného zákona č. 90/2001 Z. z.. Podľa relevantnej časti Predkladacej správy:*

*„Začlenenie Súdnej rady Slovenskej republiky do siedmej hlavy Ústavy Slovenskej republiky zvýrazňuje jej nezávislé postavenie od moci zákonodarnej ako aj výkonnej a je reálnym naplnením ústavnej zásady nezávislosti a oddelenia výkonu súdnej moci od iných orgánov štátu...*

*... Naplnenie uvedených cieľov a princípov sa dosiahne aj zakotvením zloženia Súdnej rady Slovenskej republiky, v ktorej nadpolovičnú väčšinu majú zástupcovia sudcov, volení svojimi kolegami tak, aby v nej mali čo najširšie a rovnomerné zastúpenie sudcovia súdov všetkých stupňov, ako to predpokladajú všeobecné zásady Európskej charty o štatúte sudcov...*

*... Zmyslu trojdelenia štátnej moci a systému protiváh a vzájomných brzd zodpovedajú ustanovenia o ďalších členoch Súdnej rady Slovenskej republiky, nominovaných do tohto orgánu v rovnomernom pomere vládou Slovenskej republiky, Národnou radou Slovenskej republiky a prezidentom Slovenskej republiky.“ (Predkladacia správa k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z. a ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. /tlač č. 643/, s. 108.)*

*Súdna rada je ústavou zriadeným orgánom, inštitucionálnym garantom nezávislosti súdnej moci a sudcov. Účelom jej existencie je rozhodovanie o personálnom obsadení súdov, o kariérom postupe sudcov a zabezpečenie zodpovednosti za disciplinárne previnenia sudcov pri výkone súdnej moci.*

*Ústava zakladá pôsobnosť súdnej rady voliť a odvolávať sudcov disciplinárnych senátov a predsedov disciplinárnych senátov. „Súdna rada je orgánom verejnej moci, ústavným orgánom, ktorý zabezpečuje nezávislé postavenie súdnej moci vo vzťahu k iným orgánom štátu.“ (III. ÚS 79/04) Účel, na ktorý je súdna rada zriadená, sa vo vzťahu k disciplinárnej zodpovednosti sudcov a disciplinárnemu súdnictvu zabezpečuje tak, že sudcov disciplinárnych senátov volí súdna rada.*

*Navrhnutie kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov nie je predmetom ústavnej úpravy. Upravuje ho zákon č. 385/2000 Z. z. v znení zákona č. 426/2003 Z. z. Kreácia disciplinárnych senátov sa zakladá na zásade del'by moci. Zákonodarná moc prostredníctvom národnej rady, výkonná moc v zastúpení ministrom spravodlivosti a súdna moc v zastúpení orgánu samosprávy sudcov sa spolupodieľajú na vytvorení disciplinárneho súdu a jeho senátov. Doslovné znenie platnej právnej úpravy, ale ani nad ňu nadradená zásada del'by moci implikovaná v kvalifikačných kritériách demokratického štátu, ktorý sa zaručuje a chráni prostredníctvom ustanovenia či. 1 ods. 1 ústavy, neumožňuje ústavne konformným spôsobom interpretovať a aplikovať platnú právnu úpravu tak, že existuje situácia, ktorá ak nastane, súdnej rade vznikne oprávnenie zvoliť členov disciplinárnych senátov bez návrhu kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu.*

*Súdna rada môže svoju pôsobnosť uplatniť iba v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy. Pri uplatnení pôsobnosti určenej podľa čl. 141a ods. 4 písm. e) ústavy nemôže zvoliť alebo odvolať sudcu disciplinárneho senátu bez návrhu. Omeškanie orgánu oprávneného predložiť návrh na sudcov disciplinárnych orgánov, ani nečinnosť takého orgánu nemá za následok vznik sekundárnej pôsobnosti súdnej rady nahradiť svojím rozhodnutím, vôľou alebo želaním neexistujúci návrh kandidátov na sudcov súdnej rady.*

*Súdna rada nemá priznanú ani pôsobnosť odporúčať, či dokonca diktovať navrhovateľom kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov, koho, ktorú fyzickú osobu, jej ako kandidáta navrhnú. Súdna rada znáša ústavnú zodpovednosť za to, aby sa sudcom disciplinárneho súdu nestala osoba, ktorá nespĺňa ústavou a zákonom určené podmienky*

*pre pôsobenie osoby na v radoch sudcov disciplinárneho súdu. Vo všetkom ostatnom je súdna rada viazaná návrhom.*

*Disciplinárna zodpovednosť sudcov je významným právnym prostriedkom ochrany spravodlivosti a základných práv a slobôd účastníkov súdneho konania v právnom štáte. Ustanovuje sa vo verejnom záujme. Slúži na zachovanie nezávislosti a nestrannosti súdnej moci a sudcov so súbežnou garanciou jej nezneužitia osobami vykonávajúcimi súdnu moc. Za týmto účelom sa zakladá na zásade nastolenia spravodlivej rovnováhy medzi všetkými relevantnými spoločenskými záujmami. Zásada viazanosti súdnej rady návrhmi na kandidátov za sudcov disciplinárnych senátov slúži na zabezpečenie verejného záujmu na včasnosti zriadenia disciplinárnych senátov. Ak by súdnej rade prislúchalo právo odmietnuť všetkých navrhnutých kandidátov, či už jedným z oprávnených subjektov, alebo dokonca všetkými oprávnenými subjektmi, potom by mohlo dôjsť k tomu, že disciplinárne senáty sa nikdy neobsadia potrebným počtom disciplinárnych sudcov, a preto nikdy nezačnú uplatňovať disciplinárnu zodpovednosť voči sudcom. Platná právna úprava neustanovuje počet osôb, ani opakovaných predložení návrhov na kandidátov disciplinárnych senátov, a tak výklad, ktorým by sa priznalo súdnej rade právo nezvoliť jedného alebo viac sudcov z úplnej kandidátky predloženej navrhovateľom, by mal za následok vznik časovo neobmedzeného práva súdnej rady opakovane, až do nekonečna, žiadať o predloženie nových a novších kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu.»*

Na výzvu ústavného súdu Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej „súdna rada“) k návrhu národnej rady zaujala toto stanovisko:

*«1. Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej „súdna rada“) berie na vedomie uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej „ústavný súd“) č. PL. ÚS 27/05-13 zo dňa 28. septembra 2005, ktorým ústavný súd prijal na ďalšie konanie návrh Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej „národná rada“) na začatie konania o výklad Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorým navrhla, aby ústavný súd prijal takýto výklad čl. 141a ods. 4 písm. e) ústavy:*

*„1. Článok 141a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky upravuje iba pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky voliť a odvolávať sudcov disciplinárnych senátov a voliť a odvolávať predsedov disciplinárnych senátov.*

2. Článok 141 a ods. 4 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky nepriznáva Súdnej rade Slovenskej republiky pôsobnosť pri navrhovaní kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov. Ustanovenie kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov je predmetom právnej úpravy so silou zákona; Súdna rada Slovenskej republiky volí a odvoláva sudcov disciplinárnych senátov na návrh, ktorým je viazaná, ak predložený návrh na voľbu sudcu disciplinárneho senátu alebo návrh na odvolanie sudcu disciplinárneho senátu je v súlade so zákonom.“

2. Súdna rada Slovenskej republiky rešpektuje záver ústavného súdu, že návrh „splňa všetky ústavou a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ustanovené predpoklady na jeho prijatie na ďalšie konanie“.

Napriek tomu považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že doterajšie súdne precedensy ústavného súdu pri výklade okruhu subjektov, medzi ktorými môže vzniknúť spor v zmysle čl. 128 ústavy favorizovali subjekty oprávnené podať návrh podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy. Súdna rada sa vyjadruje v ďalšom k meritu sporu medzi ňou a národnou radou nasledovne:

3. Súdna rada sa stotožňuje s popisom skutkového stavu podaného navrhovateľom, ktorý je príčinou podania návrhu na začatie konania (na rozdiel od navrhovateľa si len nemyslí, že ide o ústavnú sťažnosť, ako tvrdí v nadpise bodu I.) a potvrdzuje, že spor v súčasnosti naďalej trvá.

4. Súdna rada sa stotožňuje s navrhovateľom, že obsahom sporu je „spor o ústavou určenú pôsobnosť, o vymedzenie rozhrania medzi právom úvahy, ktoré pri voľbe sudcov disciplinárnych senátov má súdna rada a mierou jej viazanosti rozhodnutím národnej rady o tom, ktoré osoby v svojom mene ponúkne súdnej rade ako kandidátov parlamentu na pôsobenie v disciplinárnych senátoch“.

5. Súdna rada sa pripája ku konštatovaniu navrhovateľa, že systém navrhovania kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov nie je predmetom ústavnej úpravy, čo však neznamená, že zákonodarca ho môže upraviť ústavne nekomformným spôsobom, to znamená takým, ktorým by sa obmedzilo ústavné suverénne právo súdnej rady voliť členov disciplinárnych senátov. Zároveň súdna rada pripúšťa, že súdna rada má právo voliť členov

*disciplinárnych senátov len na základe návrhu, pričom zákonodarca má pomerne širokú voľnú úvahu pri zvolení optimálneho systému navrhovania kandidátov na členov disciplinárnych senátov.*

*6. Súdna rada sa v ďalšom nestotožňuje so závermi navrhovateľa, ktoré sú obsiahnuté v ostatných dvoch odsekoch predmetného návrhu. Predovšetkým nenecháva v ústave a nevidí ani dôvod pre ústavný zákaz pre súdnu radu, aby ona samotná (alebo jej členovia) mohla patriť medzi subjekty s oprávnením navrhovať kandidátov za členov disciplinárnych senátov. Na druhej strane ústava nebráni zákonodarcovi, aby voľnou úvahou určil subjekty s oprávnením a zároveň zákonnou povinnosťou navrhovať kandidátov za členov disciplinárnych senátov a v zhode s navrhovateľom možno konštatovať, že „súdna rada nemá priznanú ani pôsobnosť odporúčať, či dokonca diktovať navrhovateľom kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov, koho, ktorú fyzickú osobu, jej ako kandidáta navrhnú“. Kľúčovým predmetom sporu je však postavenie súdnej rady pri voľbách členov súdnej rady, a to rozsah jej právomoci pri posudzovaní vhodnosti kandidátov na členov disciplinárnych senátov, keď*

*- navrhovateľ tvrdí, že „súdna rada znáša ústavnú zodpovednosť za to, aby sa sudcom disciplinárneho súdu nestala osoba, ktorá nespĺňa ústavou a zákonom určené podmienky pre pôsobenie osoby na v radoch sudcov disciplinárneho súdu. Vo všetkom ostatnom je súdna rada viazaná návrhom.“*

*- súdna rada tvrdí, že znáša plnú ústavnú zodpovednosť za to, akého kandidáta za člena disciplinárneho súdu zvolí.*

*Navrhovateľ odôvodňuje svoje stanovisko potrebou zabezpečenia verejného záujmu na včasnosti zriadenia disciplinárnych súdov. „Ak by súdnej rade prislúchalo právo odmietnuť všetkých navrhnutých kandidátov, či už jedným z oprávnených subjektov, alebo dokonca všetkými oprávnenými subjektami, potom by mohlo dôjsť k tomu, že disciplinárne senáty sa nikdy neobsadia potrebným počtom disciplinárnych sudcov, a preto nikdy nezačnú uplatňovať disciplinárnu zodpovednosť voči sudcom. Platná právna úprava neustanovuje počet osôb, ani opakovaných predložení návrhov na kandidátov disciplinárnych senátov, a tak výklad, ktorým by sa priznalo súdnej rade právo nezvoliť jedného alebo viac sudcov z úplnej kandidátky predloženej navrhovateľom, by mal za následok vznik časovo neobmedzeného práva súdnej rady opakovane, až do nekonečna,*

žiadať o predloženie nových a novších kandidátov na sudcov disciplinárneho súdu.“ Navrhovateľ okrem potreby zabezpečenia včasnosti kreovania disciplinárnych senátov nepodáva žiadny ďalší argument na základe ktorého by mala byť súdna rada viazaná návrhom národnej rady.

Súdna rada pri výklade článku 141a ods. 4 písm. e) ústavy vychádza z toho, že

a) právomoc súdnej rady ustanovená v celom článku 141a ústavy neznamena len povinnosti súdnej rady, ale aj jej ústavou garantované oprávnenia a teda súdna rada má predovšetkým právo voliť členov disciplinárnych senátov, pričom jej pasivita pri využívaní tohto ústavného oprávnenia môže znamenať ústavnú zodpovednosť za nefunkčnosť disciplinárnych súdov a možno ju uplatňovať len *ex post* a nie *ex ante*,

b) právo voliť členov súdnej rady ústava ničím nepodmieňuje a ani neobmedzuje, v prípade keby ústava takéto oprávnenie chcela obmedziť napríklad rešpektovaním návrhovacieho oprávnenia iného subjektu, tak by to ústava musela *expressis verbis* uviesť, ako je tomu v analogickom prípade menovania sudcov ústavného súdu,

c) súdna rada je nezávislým ústavným orgánom, ktorého nezávislosť môže byť obmedzená len ústavou dovoleným spôsobom; najvyšším prejavom nezávislosti je právo slobodne rozhodovať v rámci ústavou zverenej kompetencie a akékoľvek obmedzenie tohto práva aj cestou výkladu zákona by mohlo ohroziť fungovanie súdnej rady ako ústavného orgánu sudcovskej legitimacy,

d) súdna rada pri voľbe členov disciplinárnych senátov rozhoduje formou tajnej voľby a akýkoľvek príkaz, hoci vydaný aj na základe zákona by bol poprením samotného zmyslu a obsahu priamej voľby kolektívneho orgánu a zmenil by sa na menovací akt, čím by sa stratil význam súdnej rady ako kolektívneho orgánu,

e) súdna rada je ústavným orgánom sudcovskej legitimacy a vo všetkých krajinách, kde je obdobný orgán inkorporovaný do systému ústavných orgánov vykonáva buď priamo alebo nepriamo aj disciplinárnu zodpovednosť nad sudcami a v systéme, kde len nepriamo vykonáva disciplinárnu zodpovednosť formou kreovania disciplinárnych orgánov nemôže byť tohto oprávnenia zbavená tým, že musí rešpektovať vôľu orgánu zákonodarnej alebo výkonnej moci a zvoliť za člena disciplinárneho senátu len toho kandidáta, ktorého súdna rada už raz odmietla,

*f) prijatie ústavného výkladu podaného navrhovateľom by fakticky znamenalo, že súdna rada nemá právo nezvoliť kandidáta navrhovaného zákonodarnou mocou a výkonnou mocou, čím by sa fakticky právo voľby zmenilo len na právo súdnej rady potvrdiť rozhodnutie orgánu zákonodarnej moci alebo výkonnej moci, čím by sa neprimerane zasiahlo aj do ústavného rozloženia výkonu verejnej moci.*

*Na základe vyššie uvedených argumentov súdna rada nesúhlasí s výkladom článku 140a ods. 4 písm. e) podaného navrhovateľom a žiada, aby ústavný súd vyložil článok 140a (správne má byť 141a, pozn.) ods. 4 písm. e) nasledovne.*

*„Článok 140a (správne má byť 141a, pozn.) ods. 4 písm. e) ústavy upravuje právomoc súdnej rady voliť a odvolávať sudcov disciplinárnych senátov a voliť a odvolávať predsedov disciplinárnych senátov. Táto právomoc nevylučuje, aby zákonodarca upravil spôsob navrhovania kandidátov do volieb členov disciplinárnych senátov, pričom ústava neobmedzuje okruh navrhovateľov. Súdna rada nie je pri voľbe členov disciplinárnych senátov viazaná návrhom predloženým na to oprávneným subjektom. Súdna rada má právo požadovať návrhy kandidátov na členov disciplinárnych súdov od subjektov, ktoré majú právo navrhovať kandidátov za členov disciplinárnych senátov tak, aby mohla zvoliť dostatočný počet členov disciplinárnych senátov potrebných na efektívne uplatňovanie disciplinárnej zodpovednosti sudcov. Týmto žiadostiam súdnej rady sú povinné subjekty, ktoré majú oprávnenie navrhovať kandidátov za členov disciplinárnych senátov, vyhovieť.“»*

## II.

Podľa čl. 128 ústavy ústavný súd podáva výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná. Rozhodnutie ústavného súdu o výklade ústavy alebo ústavného zákona sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Výklad je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia.

Plénu ústavného súdu bol predložený na rozhodnutie návrh sudcu spravodajcu na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd spôsobilý v pléne konať a uznávať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

V danom prípade na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu boli prítomní trinásti sudcovia.

Pretože pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov, návrh sa podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde zamietol.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2009